

**Česká školní inspekce
Inspektorát v kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIJ-98/11-J

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola Otokara Březiny Počátky, okres Pelhřimov
Sídlo:	Komenského sady 387, 394 64 Počátky
IČO:	75 000 814
Identifikátor:	600 061 493
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Jaroslavem Blažíčkem, ředitelem školy
Zřizovatel:	město Počátky
Místo inspekční činnosti:	Komenského sady 387
Termín inspekční činnosti:	14., 15., 16. a 17. únor 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro účely získávání a analýzy informací o vzdělávání žáků, o činnosti školy, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušného školního vzdělávacího programu; zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Aktuální stav školy

Právnícká osoba vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny.

K 30. září 2010 navštívilo základní školu v 18 třídách 356 žáků, což představuje naplněnost 65 % vzhledem k nejvyššímu povolenému počtu žáků. Třetina žáků dojíždí z okolních obcí. Počet evidovaných žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se několik po sobě následujících let příliš nemění, k datu inspekční činnosti se jich ve škole vzdělávalo 61. Rovněž počet žáků i učitelů je přibližně stejný v posledních třech letech. V pedagogickém sboru působí 26 pedagogických pracovníků s početní převahou žen. Většina vyučujících svou odbornou kvalifikací splňuje předpoklady pro realizaci přímé pedagogické činnosti. Specializované činnosti vykonávají dva výchovní poradci, metodik prevence, dva koordinátoři školního vzdělávacího programu, koordinátor informačních a komunikačních technologií.

V pátém ročníku ještě probíhá výuka podle vzdělávacího programu Základní škola vydaného MŠMT pod čj. 16 847/96-2, včetně všech změn a doplňků. V ostatních ročnících se již základní vzdělávání uskutečňuje podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s motivačním názvem Škola – základ pro život (ŠVP ZV). Při realizaci školního vzdělávacího programu jsou prioritně uplatňovány vzdělávací strategie, které směřují do oblasti jazykových kompetencí žáků, informační gramotnosti, zdravého životního stylu, pozitivního vztahu k blízkému okolí a volby povolání.

Zájmové vzdělávání ve školní družině se uskutečňuje podle školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání a přispívá k osobnostnímu rozvoji žáků a vhodně doplňuje hlavní činnost školy. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání nebyl předmětem inspekčního hodnocení.

Od poslední inspekční činnosti došlo k pozitivnímu posunu v oblasti materiálních i personálních předpokladů. Za účelem snížení nákladů na vytápění školních prostor byly nainstalovány termohlavice v celé škole. V menší tělocvičně byla provedena renovace podlahy, postupně se uskutečňuje rekonstrukce učeben a výměna školního nábytku. Téměř všichni pedagogičtí pracovníci si zvyšují jazykové kompetence v kurzu anglického jazyka přímo ve škole. Společně s dalšími školami v regionu jsou vyučující zapojeni do projektu Učíme interaktivně – zavádění a rozvoj interaktivních a multimediálních metod výuky v prostředí základních škol kraje Vysočina spolufinancovaného Evropským sociálním fondem.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP ZV

Ředitel vydal ŠVP ZV a zveřejnil ho na přístupném místě ve škole. Na základě provedené analýzy Českou školní inspekci přijal opatření a v uvedeném dokumentu odstranil dílčí nedostatky. Další změny a úpravy v oblasti učebních osnov jsou realizovány v průběhu tohoto školního roku.

Škola informuje širokou rodičovskou veřejnost o vzdělávací nabídce a službách standardním způsobem, včetně využití aktuálních webových stránek, informačních letáků určených do okolních obcí, osobních kontaktů i dnů otevřených dveří. Při přijímání žáků k základnímu vzdělávání ředitel školy postupuje podle příslušných právních předpisů. Spoluprací s místní mateřskou školou je zohledňována plynulá návaznost dětí z předškolního vzdělávání k základnímu vzdělávání.

V součinnosti se školskými poradenskými zařízeními a rodiči je poskytována žákům pomoc v otázkách týkajících se vzdělávání, což umožňuje předcházení jejich neúspěšnosti

ve vzdělávacím procesu. Vhodnou organizací a individualizací výuky, individuálním přístupem nad rámec vyučování i vytvářením příznivého pracovního klimatu škola zajišťuje zohledňování vzdělávacích potřeb žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). Žáci využívají speciální učebnice, pomůcky a výukový software. Jejich hodnocení probíhá na základě stanovených pravidel. Čtrnáct žáků je vzděláváno podle individuálních vzdělávacích plánů (IVP), z nichž dvě žákyně mají IVP zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího plánu pro základní vzdělávání – přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením. K jedné z nich byla přidělena asistentka pedagoga. Poradenské služby žákům, pedagogickým pracovníkům a zákonným zástupcům poskytují dvě výchovné poradkyně. Výchovná poradkyně pro první stupeň poskytuje poradenskou činnost směřovanou k žákům se SVP a výchovná poradkyně pro druhý stupeň zajišťuje kariérní poradenství.

V rámci primární prevence škola vede žáky k zdravému životnímu stylu, podporuje jejich odmítavé postoje k nežádoucím jevům a nabízí široké spektrum zájmové činnosti, plánovaných akcí a soutěží. Komunikace metodika prevence s ostatními pedagogickými pracovníky a žáky o aktuálních problémech přispívá k minimalizaci výskytu nežádoucích jevů. Škola přijímá opatření na základě rozboru úrazovosti a kontrol v oblasti bezpečnosti. V rámci prevence školních úrazů jsou žáci pravidelně seznamováni s bezpečnostními riziky. Pozornost je věnována zajištění bezpečného prostředí žáků pro vzdělávání. Zdravý psychický a fyzický vývoj žáků je podpořen i materiálním zázemím školy. Zdravotní a bezpečnostní rizika jsou pravidelně vyhodnocována. Zaměstnanci školy absolvovali školení v oblasti bezpečnosti, ochrany zdraví i požární ochrany a byli seznámeni s možnými riziky. Realizovaná preventivní strategie školy umožňuje předcházet rizikovým jevům včetně šikany.

Vzdělávání probíhá podle uvedených vzdělávacích programů, jejichž učební plány jsou naplňovány. Škola využila disponibilní časovou dotaci k posílení vzdělávacích obsahů zejména v předmětech český jazyk, matematika. Rovněž byl rozšířen vzdělávací obsah o dramatickou výchovu a navýšeny byly hodiny cizího jazyka na prvním stupni a praktických činností na druhém stupni. Předměty matematika a český jazyk jsou vyučovány převážně v prvních dvou vyučovacích hodinách. Nabídka volitelných předmětů a bohatá realizace zájmových aktivit směřuje především do oblasti cizích jazyků, sportu, estetické a dramatické výchovy i informační gramotnosti.

Ve všech navštívených hodinách vyučující cíleně rozvíjeli osobnost žáků, k čemuž volili vhodné metody a formy práce. Žáci byli vedeni k přemýšlení, k samostatnosti při řešení problémů, a to při práci individuální, společné, ve dvojicích a ve skupinách. Dostávali příležitost k prezentování svých výsledků. Vzájemně se respektovali a dodržovali pravidla práce. Žáci prvního stupně dostávali mnohem častěji okamžitou zpětnou vazbu motivačními pochvalami než žáci druhého stupně. Jejich zájem a pozornost podporovalo zařazování relaxačních prvků a střídání jednotlivých činností. Ve vyšších ročnících byla motivace žáků spíše podporována využitím názornosti prostřednictvím prezenční techniky a mezipředmětových vztahů. Žáci se projevovali převážně spontánně a aktivně se zapojovali do různých činností. V některých sledovaných hodinách se učili pracovat s chybou pro další upevňování získaných znalostí a dovedností. Individuální práce byly zadávány s důrazem na jejich správné pochopení.

Pro kontrolu a hodnocení splněných úkolů byla využívána jen omezená škála vzdělávacích strategií. Méně pozornosti bylo věnováno závěrečnému shrnutí a hodnocení i sebehodnocení žáků.

Při přestupu a změně vzdělávacího programu je žákům věnován individuální přístup pro úspěšné začlenění do vzdělávacího procesu. Příjemné a klidné pracovní klima

i příznivá interakce přispívaly k zdárnému průběhu vzdělávání a rozvoji osobností žáků.

Komplexní pojetí čtenářské gramotnosti nebylo v ŠVP ZV zřetelně identifikováno, ale rozvoji čtenářské gramotnosti byla věnována pozornost v mnoha vyučovacích předmětech. Získání informací z textu se zapojením dosavadních znalostí a zkušeností na základě kritického myšlení se povedlo žákům v hodině slohu a chemie. Žáci vyhledávali, třídili a využívali informace i z dalších různých zdrojů v jiných sledovaných hodinách. V předmětu český jazyk zpracovávají čtenářské deníky. Umístění dvou školních knihoven i skladba nabízených knih ale žáky příliš nepodněcuje ke čtenářství. Prostřednictvím školy si žáci mohou objednávat knihy z Klubu mladých čtenářů. Škola poskytuje žákům příležitosti k jejich kulturnímu rozvoji. Spolupracuje s městskou knihovnou a muzeem, žáci navštěvují divadelní představení v kamenných divadlech a někteří sami aktivně vystupují ve školních divadelních programech. Zúročuje se zde práce předmětu dramatická výchova na prvním stupni a divadelního kroužku.

Vytváření předpokladů pro komunikaci žáků a postupné osvojování jazykových kompetencí se uskutečňuje prostřednictvím vzdělávacích obsahů v předmětech cizích jazyků, účastí žáků v soutěžích, kroužku anglického jazyka, poznávacího zájezdu do Velké Británie a partnerské zahraniční spolupráce. Ve škole se povinně vyučuje anglický jazyk, v osmém ročníku je jako povinný jazyk vyučován jazyk německý. V nabídce volitelných předmětů jsou semináře z anglického a německého jazyka. Výuka žáků s pokročilejšími znalostmi v německém jazyce byla použitými metodami zaměřena na aktivní používání cizího jazyka, ale některé pokyny a komentář vyučující v českém jazyce tento trend nepodpořily. V navštívených hodinách anglického jazyka byly komunikativní dovednosti žáků rozvíjeny příkladným způsobem.

Uplatňováním výchovných a vzdělávacích strategií zaměřených na účinnou spolupráci ve skupinách, utvářením příjemné atmosféry při práci, oceňováním zkušeností druhých žáků směřuje škola k podpoře jejich sociální gramotnosti. Sociální dovednosti jsou dále rozvíjeny v rámci organizace besed s různou tematikou, exkurzí, kulturních vystoupení, výstav žakovských prací, četby pro seniory, kulturních i divadelních vystoupení pro širokou veřejnost a předtančení na společenských akcích ve městě.

Vysoká kvalita přírodovědného vzdělání čerpá mj. i z umístění školy v těsné blízkosti přírody. Při rozvíjení přírodovědné gramotnosti nabývá na důležitosti průřezové téma environmentální výchova, která je součástí většiny vyučovacích předmětů, celoškolských projektů (třídění odpadu, sběr starých baterií a drobných elektrospotřebičů) i činnosti ekologického kroužku. V této oblasti je škola aktivní i ve vztahu k obci. Kvalitu vzdělávání v přírodovědných předmětech významně ovlivnila odborná erudovanost vyučující. Příkladně byly rozvíjeny klíčové kompetence žáků. Prostřednictvím chemických pokusů žáci vyhledávali a řešili fyzikální a chemické děje a uměli je pojmenovat.

K podpoře matematické gramotnosti přispělo vedení žáků k samostatnosti při řešení úkolů. Vhodně volené metody a formy práce, průběžná motivace a hodnocení vedly k procvičování a upevňování učiva a účinné práci s chybou.

Pro prohlubování informační gramotnosti si škola vytvořila vhodné materiální podmínky. Obnova výpočetní techniky se postupně realizuje podle finančních zdrojů. Počítačová učebna je vybavena funkčními počítači a žáci na nich pracují v esteticky podnětném prostředí. K dispozici jsou také čtyři interaktivní tabule, dvě z nich škola získala v rámci uvedeného projektu. Tato didaktická technika je aktivně využívána zatím jednou třetinou pedagogických pracovníků. Při výuce informatiky získávali žáci poznatky přiměřeně svému věku a v souvislosti s řešením praktických problémů.

Škola se věnuje systematickému hodnocení individuálních výsledků vzdělávání žáků i celkových výsledků vzdělávání školy. Ke zjišťování výsledků vzdělávání čerpá škola informace z více zdrojů. Vedení školy provádí pravidelnou hospitační činnost. Je zaměřena na strukturu hodiny, využití multimediální techniky a úroveň komunikace žáků a učitelů. Ve třídách souběžných ročníků jsou ve vybraných předmětech zadávány srovnávací písemné práce. Škola také sleduje úspěšnost žáků při přechodu z nižší na vyšší stupeň vzdělávání. Za tímto účelem jsou zadávány komerční testy s využitím srovnání výsledků vzdělávání na národní úrovni. Podle informací ze středních škol žáci nemají problémy s adaptací a úspěšně zvládají středoškolské studium. O výsledcích vzdělávání vypovídá i vynikající umístění žáků v soutěžích a olympiádách v některých vzdělávacích oblastech (přírodovědná, jazyková, aj.). Analýza výsledků vzdělávání je prováděna především na jednáních pedagogické rady, podrobné informace o výsledcích vzdělávání jsou součástí výroční zprávy o činnosti školy.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Koncepční záměry školy jsou zpracované do roku 2015 a následně jsou rozpracované v dalších interních dokumentech. Úroveň řízení odpovídá charakteru a velikosti školy. Na základě organizační struktury ředitel delegoval pravomoci s následnými výkonnými kompetencemi zaměstnanců. Nastavený systém řízení podporuje plnění strategických záměrů školy a naplňování školního vzdělávacího programu. Dokumentace školy je vedena v požadovaném rozsahu a jednotlivé interní dokumenty jsou průběžně hodnoceny a inovovány. Dílčí nepřesnosti v nich byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti. Do procesu vlastního hodnocení školy jsou aktivně zapojeni další zaměstnanci. Ve vnitřních normách jsou popsána práva a povinnosti všech účastníků vzdělávání. Ředitelem zřízená pedagogická rada se na pravidelných jednáních zabývá zásadními pedagogickými dokumenty, opatřeními týkajícími se vzdělávací činnosti školy a dalšími záležitostmi z oblasti pedagogické i odborné. Výroční zprávy v plném rozsahu informují širokou veřejnost o podmínkách, průběhu a výsledcích vzdělávání a vycházejí z výsledků vlastního hodnocení. Ředitel školy vytvořil příznivé podmínky pro výkon České školní inspekce a na základě minulých inspekčních zjištění přijal následná opatření.

Personální podmínky z hlediska kvalifikovanosti jsou na velmi dobré úrovni. Ve škole je zajištěna výuka převážně učiteli s odbornou kvalifikací. Začínající učitelé mají příležitost vzájemných hospitací se zkušenými kolegy, tatáž praxe probíhá i mezi učiteli pátých a šestých ročníků a učiteli prvního ročníku a mateřskou školou. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je soustředěno na vzdělávání celého pedagogického týmu přímo ve škole v tématech počítačová gramotnost, jazykové vzdělávání a právní minimum. Ředitel školy přijímá opatření k odstranění personálních rizik.

Ve škole jsou prostorné kmenové učebny, některé odborné učebny jsou funkčně vybavené (učebny chemie a fyziky, výpočetní techniky, jazyková učebna). Nadstandardní materiální podmínky jsou pro výuku tělesné výchovy a praktických činností. Žáci mají k dispozici sportovní halu a zrekonstruovanou malou tělocvičnu, dále hřiště s tartanovým povrchem. Pro praktické činnosti slouží kovodílna, dřevodílna, cvičná kuchyně a krejčovská dílna. Zdravé stravování je podpořeno nabídkou prodeje mléčných a ovocných nápojů a účastí školy v projektu Ovoce do škol.

Škola hospodaří zejména s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu, tj. s přímými náklady na vzdělávání, a s účelově určenými finančními prostředky na rozvojové programy. Přínosem pro podporu realizace školního vzdělávacího programu

jsou i finanční prostředky získané doplňkovou činností. Takto získané finanční prostředky byly využity k nákupu datového projektoru a ke zkvalitnění materiálního zázemí školy. Sponzorský dar umožnil zakoupení jedné interaktivní tabule.

Z rozpočtu zřizovatele financovala škola provozní náklady. Dále od zřizovatele obdržela finanční prostředky na podporu vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, plavecký výcvik žáků a příspěvky na provozní režii školního stravování.

Vedení školy hledá další zdroje financování v rámci regionálních, národních i evropských projektů.

Vnější vztahy s různými partnery jsou cíleně rozvíjeny a podporovány se záměrem zkvalitnit podmínky, průběh a výsledky vzdělávání. Spolupráce se zákonnými zástupci se uskutečňuje prostřednictvím sdružení rodičů a přátel školy. Zajištění informovanosti zákonných zástupců probíhá obvyklým způsobem zejména organizací třídních schůzek, individuálních konzultací a zveřejňováním informací na webových stránkách. Spolupráce s rodiči je rovněž podporována kulturními vystoupeními žáků a dalšími společnými akcemi.

Komunikace se zřizovatelem směřuje zejména do oblasti zkvalitňování materiálního zázemí školy. Ředitel školy spolupracuje se školskou radou, umožňuje jí přístup k dokumentům školy. Dalšími partnery jsou poradenská zařízení a místní organizace. Pokračuje dlouhodobá spolupráce se švýcarskou partnerskou školou a rozvíjí se kooperace se slovenskou partnerskou školou.

Závěry, celkové hodnocení školy

Činnost školy probíhá v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení a realizovaným vzdělávacím programem. Jeho uskutečňování směřuje prioritně k podpoře jazykových kompetencí žáků, jejich informační gramotnosti, zdravého životního stylu a vztahu k blízkému okolí. Na základě analýzy uvedeného vzdělávacího programu ředitel odstranil dílčí nepřesnosti a v oblasti učebních osnov jsou opatření stále ještě průběžně realizována.

Respektováním vzdělávacích potřeb jednotlivců škola vytváří rovné příležitosti pro všechny žáky. Při výuce většinou byly zaznamenány inovativní postupy směřující k vytváření klíčových kompetencí žáků na požadované úrovni. Uskutečňované aktivity školy podporují osobnostní rozvoj žáků, prezentují školu navenek a přispívají k společenskému životu ve městě. Předpoklady školy ke vzdělávání příznivě ovlivňují téměř ve všech oblastech naplňování stanovených vzdělávacích záměrů. V zájmu objektivního hodnocení výsledků vzdělávání žáků škola účinně využívá informace z interních a externích zdrojů. Kromě finančních prostředků ze státního rozpočtu škola hledá další zdroje financování.

Rozvoj partnerských vztahů i mezinárodní spolupráce s dvěma školami poskytuje prostor k rozšiřování vzdělávací nabídky a naplňuje regionální i celorepublikové vzdělávací záměry a priority.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v kraji Vysočina, PaedDr. Olga Drápalová, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.j@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v České školní inspekci, Inspektorátu v kraji Vysočina.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

PaedDr. Olga Drápalová, školní inspektorka

Drápalová v. r.

Mgr. Eva Šimečková, školní inspektorka

Šimečková v. r.

Hana Štefánková, školní inspektorka

Štefánková v. r.

V Jihlavě dne 24. února 2011

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Jaroslav Blažíček, ředitel školy

Blažíček v. r.

V Počátkách dne 3. března 2011

Připomínky ředitele školy

d. m. rok

Připomínky nebyly podány.